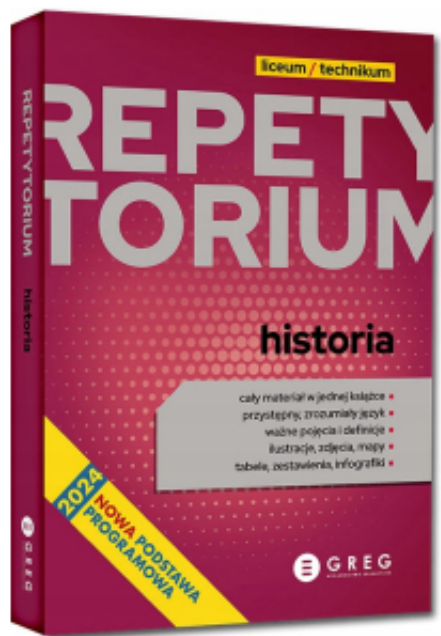

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/historia-repetytorium-matura-2025-nowa-podstawa-programowa-p-1421.html>

HISTORIA REPETYTORIUM MATURA 2025 nowa podstawa programowa

Cena	27,99 zł
Klasa	wieloletnie
Przedmiot	Historia
Rodzaj	kompedium, repetytorium, opracowanie
Waga produktu z opakowaniem jednostkowym	0.15
Seria	inna
Wysokość produktu	24.5
Szerokość produktu	17
Numer wydania	1
Liczba stron	400
Język publikacji	polski
Rok wydania	2024
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Repetytorium dla liceum / technikum. Historia
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788381860680

Opis produktu

Najnowsze wydanie

zgodne z nową uszczuploną podstawą programową aktualną od września 2024.

Repetytorium historia - liceum/technikum

cały materiał w jednej książce

przystępny, zrozumiały język

ważne pojęcia i definicje

ilustracje, zdjęcia, mapy

tabele, zestawienia, infografiki

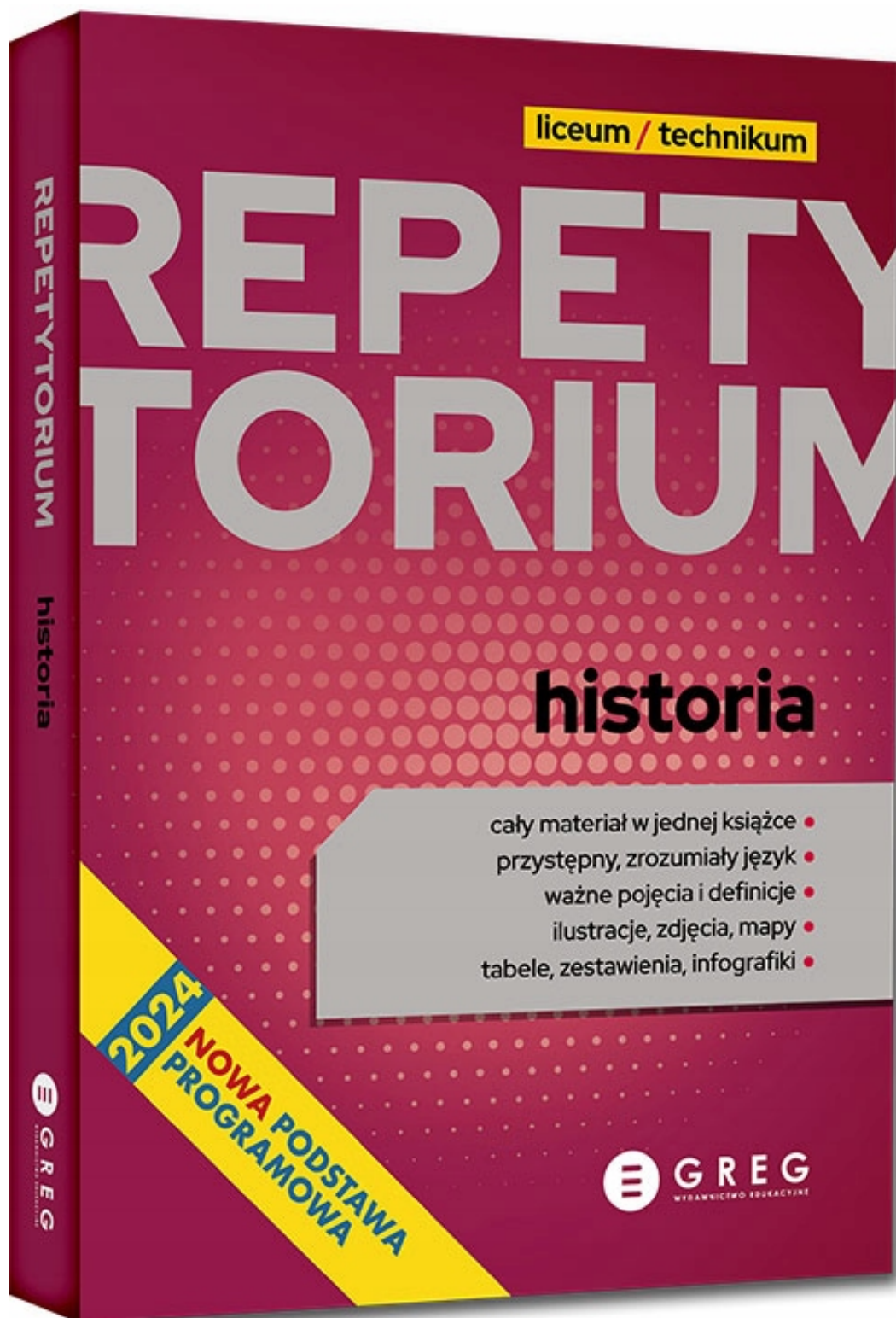
do nauki na co dzień

- ISBN: 978-83-8186-068-0
- rok wydania: 2024
- autor: praca zbiorowa
- liczba stron: 480
- typ oprawy: oprawa miękka
- format: 170 x 245 mm
- waga: 725 g
- stan NOWA

Repetitorium - historia to kolejna edycja znanej i popularnej publikacji, dzięki której już wiele roczników maturzystów z powodzeniem zdało egzamin maturalny. Książka została **dostosowana do najnowszej podstawy programowej** i jest przeznaczona **dla uczniów nowego czteroletniego liceum i pięcioletniego technikum**.

Publikacja została napisana **zrozumiałym, łatwym w odbiorze językiem**, a istotne **terminy, pojęcia, definicje** zostały dodatkowo wyróżnione. Znajdują się tutaj wszystkie zagadnienia wymagane w podstawie programowej, a uzupełnieniem są liczne **zdjęcia, grafiki, mapy i schematy**. Wszystko to, w połączeniu z odświeżoną, niezwykle **estetyczną i czytelną oprawą graficzną** książki, sprawia, że korzystanie z niej to sama przyjemność, a nauka przychodzi szybko i łatwo.

Polecamy **Repetitorium** do codziennej nauki już od pierwszej klasy!

SPIS TREŚCI:

STAROŻYTNOŚĆ

- Pierwsze cywilizacje Bliskiego i Dalekiego WschoduEwolucja człowiekaCechy społeczności cywilizowanejDzieje polityczneKęgi cywilizacyjne - charakterystykaOsiągnięcia pierwszych cywilizacji
- Antyczna GrecjaPeriodyzacja dziejówKultury przedhelleńskieUstrój starożytnej GrecjiSytuacja gospodarcza starożytnej GrecjiSpołeczeństwoKonflikty zbrojneHegemonia MacedoniiKultura starożytnej GrecjiWkład Greków w kulturę europejską

- ## ŚREDNIOWIECZE

- ## HISTORIA NOWOŻYTNA XVI-XVIII WIEK

- ## EUROPA I ŚWIAT W LATACH 1815-1919

- XX WIEK

- wygenerowano w programie shopGold

Zjednoczonych (ONZ)Terroryzm

- Religia w XX wiekuReligie we współczesnym świecieSobór watykański II (1962-1965)Religie i Kościół katolicki w PolsceNajważniejsze ruchy i sekty religijne w XX wieku
- Kultura, sztuka i nauka w XX wiekuSztuka XX wiekuNauka i technika XX wiekuKultura XX wieku

460

Gospodarka w XX wieku

Kryzys energetyczny (1973–1975)

Rozpoczął się w 1973 r. i objął kraje wysoko uprzemysłowione (uzależnione od ropy naftowej) i wszystkie dziedziny gospodarki światowej. Wzrost cen ropy naftowej i ograniczenie wydobycia przez państwa OPEC służyły jako sankcje wobec USA po wybuchu wojny izraelsko-arabskiej w 1973 r. W latach 1979–1982 wybuchł drugi kryzys naftowy jako wynik rewolucji irańskiej (cena ropy wzrosła do 30 USD za baryłkę w 1980 r.). Nowo odkryte złoża ropy (Morze Północne i Alaska) złagodziły skutki kryzysu.

Konsekwencją kryzysów naftowych był kryzys światowego systemu walutowego oraz kryzys gospodarczy połączony z recesją oraz inflacją.

Jedna ze stacji paliw przy autostradzie w rejonie Portland informuje o ograniczeniach w dystrybucji gazu, USA, rok 1973
The U.S. National Archives/David Falconer/Wikimedia Commons

Znaczkii racji gazowych drukowane podczas kryzysu naftowego w roku 1973 w Stanach Zjednoczonych
Domena publiczna

Wybrane konflikty i problemy XX wieku

Konflikty jugosłowiańskie

Socjalistyczna Federacyjna Republika Jugosławii składała się z sześciu państw i stanowiła konglomerat ludzi różnej narodowości i wyznania: Serbów, Chorwatów, Słowenów, Albańczyków, Bośniaków, Czarnogórców, Macedończyków, Węgrów i Rumunów. Po śmierci Josipa Broza Tita w 1980 r. zaczął narastać między nimi antagonizm narodowy i religijny. Pogłębiał się kryzys gospodarczy, a strach przed rozpadem państwa zaowocował nastrojami nacjonalistycznymi wśród Serbów, stanowiących większość w kraju. Kiedy w 1996 r. do władzy w Serbii doszedł nacjonalista Slobodan Milošević, nastoje te stały się dominujące. W tej sytuacji ujawniły się wyjątkowo silne dążenia narodowowyzwoleńcze wszystkich mniejszości narodowych. W 1991 r. niepodległość ogłosiły Słowenia, Chorwacja i Macedonia, w 1992 r. – Bośnia i Hercegowina. Od 2006 r. Jugosławia zmieniła nazwę na Serbia i Czarnogóra.

Jugosłowiańska wojna domowa (1991)

- wybuchła zaraz po ogłoszeniu niepodległości przez Słowenię i Chorwację
- walki trwały do końca 1991 r.
- pochłonęła około 10 tysięcy ofiar, dokonywano czystek etnicznych, mordowano jeńców i ludność cywilną

Wojna w Bośni i Hercegowinie (1992–1995)

- konflikt na tle narodowościowym i religijnym, starcie trzech narodów (Bośniacy, Serbowie, Chorwaci) i trzech religii (islam, prawosławie, katolicyzm)
- masowe morderstwa i ludobójstwa, łącznie ponad sto tysięcy ofiar, około miliona uchodźców
- oblężenie stolicy Bośni, Sarajewa w latach 1992–1995, ciągły ostrzał i bombardowania, w wyniku których nastąpiło całkowite zniszczenie miasta i śmierć ponad 10 tys. ofiar
- utworzenie tzw. bezpiecznych stref pod kontrolą ONZ, jedną z nich była Srebrenica, gdzie w VII 1995 r. Serbowie dokonali masakry ludności muzułmańskiej (ponad 7 tys. ofiar)
- 1 XI 1995 r. na mocy rokowań w Dayton w USA Bośnia została uznana za niepodległe państwo

Plemiona zamieszkujące ziemie polskie

- Wiślanie – nad górną Wisłą; główne grody – Kraków i Wiślica
- Łędzianie – nad Sanem i Wieprzem
- plemiona śląskie:
 - » Ślężanie
 - » Dziadoszanie
 - » Bobrzanie
 - » Trzebowianie
 - » Opolanie
 - » Gołszyce
- Goplanie – na Kujawach
- Polanie – nad Wartą
- Mazowszanie – nad środkową Wisłą
- plemiona pomorskie

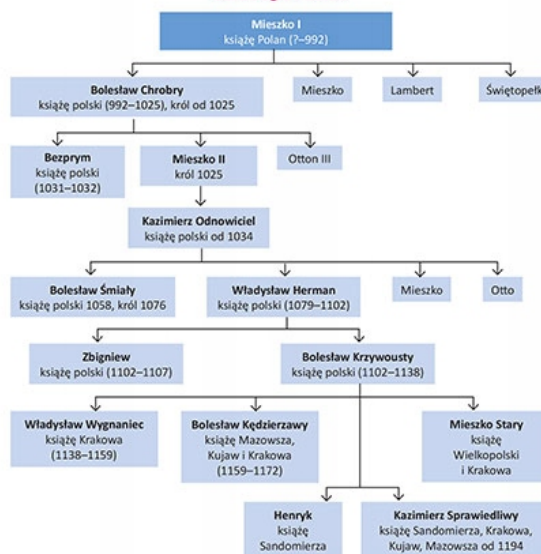
Państwa plemienne to gospodarka naturalna, rozproszone osadnictwo, brak złożonych form organizacji społecznej. W IX w. uruchomiły się procesy państwowotwórcze, zaczął się powolny wzrost demograficzny i gospodarczy. Zaczęto tworzyć początki aparatu państwowego – dwór i drużynę zbrojnych (zadania administracyjne). Na procesy powstania państw wpływ miały wojny międzyplemienne (zdobywano niewolników, łupy). Wodzowie – książęta zdobywali znaczenie, umacniali władzę i uniezależniali się od wieców. Wzbożona starszyzna plemienna współpracowała z władcami. Utrwalały się podziały społeczne, a wspólnoty przeobrażały się w państwa plemienne. **Najsilniejsze państwo plemienne w II połowie IX w. – państwo Wiślan (Kraków)**, zostało prawdopodobnie podbite przez państwo wielkomorawskie, potem czeskie. Drugie silne państwo plemienne to Polanie.

Dzieło **zjednoczenia plemion polskich** przypisuje się **plemieniu Polan**, zamieszkującemu ziemie Wielkopolski (Gniezno, Ostrów Lednicki, Poznań, Giecz). Pierwszym władcą poświadczonym historycznie jest Mieszko I. O jego przodkach wiemy niewiele. Według tradycji, którą przekazuje nam Gall Anonim, ród książęcy wywodził się od chłopca o imieniu **Piast**. Syn Piasta, Siemowit, zdobył władzę po obaleniu panującego księcia Popiela (który jest postacią legendarną, niepoświadczoną historycznie). Po Siemowicie książętami byli jego syn Lestek i wnuk Siemomysł, który był ojcem Mieszka I.

Plemiona polskie

Genealogia Piastów

Mieszko I (ok. 960–992)

Polityka wewnętrzna

Niewątpliwie najważniejszym posunięciem Mieszka I było przyjęcie przez niego chrztu w 966 r. (za pośrednictwem Czech – poślubił Dobrawę) i chrystianizacja państwa. W wyniku chrystianizacji powstało podległe papieżowi biskupstwo misyjne w Poznaniu na czele z biskupem Jordanem. Chrzest był istotny dla kształtującego się państwa z wielu powodów:

- Polska znalazła się w kręgu państw chrześcijańskiej Europy
- książę traktowany był na równi z innymi władcami europejskimi
- władza książęca uległa wzmocnieniu
- do Polski napłynęły z Europy nowe prądy kulturalne, wzorce administracyjne i organizacyjne

państwa (miasta – państwa). Jednostką społeczną był klan, a na czele stała miejscowa arystokracja. Klany wybierały naczelnika – pełnił władzę przy pomocy urzędników miejskich.

Pierwsze państwa powstały pod koniec III w. p.n.e. (Tikal, Copan, Palenque). Upadek miast – IX–X w., główny ośrodek cywilizacji przeniesiony na Jukatan, powstały tu nowe miasta, np. Uxmal. W 1450 r. miały miejsce wyniszczające wojny i upadek miasta Mayapan.

Nazywano ich „Grekami Nowego Świata” – wytwarzali ceramikę, tkaniny, znali obróbkę metali, rozwijali sztukę (malarstwo, snycerstwo, osiągnięcia architektoniczne, np. miasto Tikal). Znali astrologię, matematykę (cyfra 0), pismo (obrazkowe, potem sylabiczne, potem głoskowe). Większość ich osiągnięć zniszczyli Hiszpanie.

El Castillo w Chichen Itza – piramida Majów na północnym Jukatanie.

Aztekowie

Bóg Quetzalcoatl – stwórca ludzi, jeden z najważniejszych bogów w wierzeniach Azteków.

Zamieszkivali dzisiejszy **środkowy Meksyk**. Początkowo był to niewielki lud najemnych wojowników, ale od XIV stulecia podbijali inne plemiona. Stolicą było **Tenochtitlan**. Państwo nie było scentralizowane – związek różnych plemion, rządzonych przez odrębnych zwierzchników. Aztekowie zatwierdzali ich przywódców i ściągali podatki. W każdym plemieniu władzę sprawowała rada wybierana spośród przedstawicieli klanów. Wskazywano czterech władców, z których najpotężniejszy był wodzem i bogiem.

Głównym zajęciem było rolnictwo, znali systemy nawadniania i doprowadzali wodę do miast, mieli wiedzę astronomiczną i wznosili piramidy.

Ich kulturę zniszczyli Hiszpanie (oddziały Hernana Corteza).

Inkowie

Zajmowali tereny **Peru, Ekwadoru i północnego Chile**. Pierwszy historyczny władca, Pachacuti, rozbudował stolicę (**Cuzco**) i wznosił miasto na przełęczy **Machu Picchu**. Na czele państwa stał **inka** – uznawany za syna słońca. Rządy sprawował przy pomocy rady złożonej z arystokracji. Z tej warstwy również wywodzili się kapłani i urzędnicy. Podbite ludy zmuszono do danin i przyjęcia kultury, religii i języka.

Machu Picchu – najlepiej zachowane miasto Inków, położone w Peru.

Inkowie zbudowali sieć dróg (niektóre przez całe imperium) oraz mosty linowe (nad wązami i przepaściami).

Ich kulturę zniszczyli Hiszpanie (oddziały Francisca Pizarra).

Ekspansja kolonialna

Pierwszymi imperiami kolonialnymi były Hiszpania i Portugalia, później także Anglia, Francja, Holandia. Hiszpanie dążyli do opanowania całego odkrytego obszaru (także w głębi lądu). Podbój w większości odbywał się na drodze zbrojnej. Na czele wypraw (tzw. **konkwistadorzy**) stali **konkwistadorzy**. Najkrwawszy przebieg miał podbój Ameryki Środkowej i Południowej – w jego wyniku zostały zniszczone kultury tamtejszych Indian, głównie Azteków i Inków. Vasco de Balboa założył pierwszą osadę na Wybrzeżu Ameryki Południowej (1510), następnie dotarł do Panamy i wybrzeży Oceanu Spokojnego (1511). Najsłynniejsi konkwistadorzy to **Hernan Cortes**, który w latach 1519–1524 opanował terytorium państwa Azteków (obszar Meksyku), **Francisco Pizarro** – w latach 1531–1536 podbił imperium Inków w Chile i w Peru, w Ameryce Południowej; nastąpiło to w dużej mierze dzięki użyciu broni palnej, nieznannej Indianom. Podbite obszary były przekształcane w tzw. wicekrólestwa, na czele których stali wicekrólowie mianowani przez hiszpańskiego monarchę. „Sprzymierzeńcami” Europejczyków były również przywiezione do Ameryki choroby zakaźne (dżuma, żółta febra, cholera, tyfus, ospa).

Portugalczyki ograniczali się do panowania na obszarach nadmorskich (wyjątkiem była Brazylia). Zakładano tam faktorie handlowe oraz duże gospodarstwa rolne (haciendy), na których uprawiano głównie trzcinę cukrową, bawełnę, kawę, herbatę. Gospodarstwa te oparte były na niewolniczej pracy Indian i ludności afrykańskiej.

Posiadłości kolonialne

metropolia	obszary skolonizowane
Hiszpania	- Ameryka Północna: Kalifornia, Teksas, Floryda - Ameryka Środkowa: Meksyk, Kuba, Jamajka, Haiti - Ameryka Południowa: Argentyna, Boliwia, Chile, Kolumbia, Paragwaj, Peru, Urugwaj, Wenezuela - Azja: Filipiny
Portugalia	- Afryka: Angola, Mozambik, Wyspy Zielonego Przylądka - Azja: Indie (Goa) - Ameryka Południowa: Brazylia
Holandia	- Ameryka Północna: Manhattan - Afryka: Przylądek Dobrej Nadziei - Azja: wyspa Jawa, przejęcie od Portugalczyków monopolu na handel z Japonią
Francja	- Ameryka Północna: Kanada (Nowa Francja), Luizjana i dorzecze Missisipi - Ameryka Środkowa i Południowa: Gwadelupa, Dominikana, Martynika, Grenada, Gujana Francuska, część Haiti - Afryka: Gwinea, Senegal, Gambia, Madagaskar - Azja: kilka kolonii na wybrzeżu indyjskim

cechy stylu	główni przedstawiciele
postimpresjonizm	
zróżnicowany pod względem formy, odrzucenie niektórych zasad impresjonizmu: rezygnacja z naśladowstwa natury, autonomiczność artysty	V. van Gogh (Holandia), P. Cézanne, P. Gauguin, H. Toulouse-Lautrec (Francja), E. Munch (Norwegia), L. Wyczółkowski, J. Malszewski, J. Cybis (Polska)
secesja	
krytyka stylów (idea łączenia stylów), zróżnicowana forma, charakterystyczna falista, płynna linia, bogata ornamentyka o stylizację zwierzęcej i roślinnej, układy asymetryczne, swobodne	R. Lalique (Francja), E. Munch, G. Klimt, O. Wagner (Austria), A. Mucha (Czechy), L.C. Tiffany (USA), J. Mehoffer, S. Wyspiański, L. Wyczółkowski, W. Siewiński, J. Pankiewicz (Polska)

Architektura

W XIX w. w architekturze dominuje styl historyzmu:

- historyzm romantyczny:** skupiony wokół neogotyku i neorenesansu, dominował do II połowy XIX w.; nie narzucał ścisłego podporządkowania się wzorcowi, stosując liczne zapożyczenia z innych stylów (m.in. wpływy orientalne)
- historyzm właściwy:** dominujący od ok. 1870 do 1890 r.; oparty na naukowym doświadczeniu, eliminował elementy swobodnej interpretacji, opierając się na przyjętych kanoach; dominował w neorenesansie
- historyzm późny:** rozwinięty po 1890 r., głównie jako neobarok, wykorzystywał bogactwo zdobień, wprowadzając nowe elementy (m.in. roślinne)

Pod koniec XIX w. w wyniku ewolucji historyzmu ukształtował się nowy styl – **secesja** –

charakteryzująca się wpływami orientalistycznymi w dekoracji (głównie motywy roślinne), linearną konstrukcją oraz akcentowaniem estetycznych walorów budowli. Szczególne walory secesji uznane zostały w dziedzinie sztuki wyposażenia wnętrz.

Zastosowanie nowych materiałów do budowy (beton, żelazo, szkło) oraz nowe rozwiązania konstrukcyjne dały w II poł. XIX w. początek kolejnemu stylowi architektonicznemu, który został nazwany stylem inżynierskim.

styl	wybrane budowle i ich autorzy
neogotycki	Strawberry Hill (H. Walpole), gmach parlamentu w Londynie (Ch. Barry, A. W. Pugin), gmach uniwersytetu w Wiedniu (H. Ferstel), Fonthill Abbey (J. Wyatt), zamek w Babelsbergu, kościół Friedricha Werdera w Berlinie, zamek w Kórniku (K. F. Schinkel), ukończenie katedry w Kolonii (E. F. Zwirner i R. Voigtel), kościół św. Michała we Wrocławiu (A. Langer), Collegium Novum w Krakowie (F. Książkowski)
neoromański	Zamek Cesarski w Poznaniu (F. Schwechten), kościół w Charlottenburgu (F. Schwechten), zamek Neuschwanstein (Ch. Jank, E. Riedel i J. Hofmann)
neorenesansowy	Teatr Dworski w Dreźnie, tzw. Semperoper (G. Semper), dworzec wiedeński, Hotel Europejski, kościół Wszystkich Świętych w Warszawie (H. Marconi), Collegium Chemicum w Poznaniu (E. Madurowicz i R. Sławski)
neobarok	gmach Reichstagu w Berlinie (P. Wallot), pałac Linderhof, Chiemsee (G. Dollman), gmach Opery Paryskiej (Ch. Garnier)

secesja	Pawilon Secesji w Wiedniu, Pałac Sztuki w Darmstadt (J. M. Olbrich), willa w Hüteldorf, stacje metra w Wiedniu (O. Wagner), Casa Milà i kościół Sagrada Família w Barcelonie (A. Gaudí), muzeum w Hadze, willa „Pod topolami” w Weimarze (H. van de Velde)
inżynierski	The Crystal Palace w Londynie (J. Paxton), wieża w Paryżu (G. Eiffel)

Kościół Sagrada Família w Barcelonie

Zamek Neuschwanstein w Niemczech

Muzyka

Muzyka w XIX wieku reprezentowana była przez dominujący nurt **romantyzmu**. Na przełomie wieków zaczęła muzyka **współczesna**, zróżnicowana stylistycznie, trwająca do dziś.

Cechy **romantyzmu** w muzyce: wielość nurtów i indywidualizm postaw twórczych, przewaga treści nad formą, idea łączenia muzyki z literaturą, malarstwem, programowość w muzyce (utwór ma treść pozamuzyczną), uczuciowość, wplatanie elementów narodowych, ludowych, baśniowych i fantastycznych, rozwój wirtuozery, instrumentacji i harmoniki, tworzenie szkół narodowych (grupa ludzi opierająca się na muzyce narodowej).

Początek stylu symbolizują wydarzenia muzyczne:

- 1801 – skomponowanie przez Ludwiga van Beethovena *Sonaty fortepianowej nr 14 cis-moll op. 27 nr 2*
- 1815 – ukazanie się pierwszej romantycznej pieśni Franciszka Schuberta *Król Olch*
- 1821 – premiera opery *Wolny Strzelec* Karola Marii Webera
- 1830 – wykonanie *Symfonii fantastycznej* Hectora Berlioz

PRZEDSTAWICIELE

Robert Schuman, Ryszard Wagner, Ryszard Strauss, Feliks Mendelssohn-Bartholdy, Karol Maria Weber, Johannes Brahms (Niemcy), Franciszek Schubert, Ludwig van Beethoven, Gustaw Mahler (Austria), Piotr Czajkowski, Modest Musorgski, Michał Glinka (Rosja), Edward H. Grieg (Norwegia), Hector Berlioz, Kamil Saint-Saëns (Francja), Franciszek Liszt (Węgry).